

WHAT'S NEXT?!

INNOVATIECONGRES 2018

'Samen creëren we een klimaat
waarin innovatie kan gedijen'
Sander Dekker

1500 deelnemers - 70 workshops
- 4 prijswinnaars - 1 enorme
Innovationroom

Creativiteitsexpert Karl Raats
over de Vloek van de Kennis

MINISTERIE VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID & POLITIE

WHAT'S IN IT?!<

P4 IN GESPREK

P8 WHAT'S NEW?

13 SANDER DEKKER

20 KARL RAATS

21 MONA KEIJZER

COLOFON

Dit magazine is een uitgave van het ministerie van Justitie en Veiligheid, gemaakt door een team van Magazine on the Spot.

Redactie Karlijn Broekhuizen, Julie de Graaf, Robin Ouwerkerk en Marloe van der Schrier
Eindredactie Richard Post
Fotografie Edwin Weers, Herman Zonderland
Vormgeving John Stelck

'SAMENWERKING LEIDT TOT EEN GROOT AANTAL NIEUWE WERKWIJZEN EN TECHNOLOGISCHE TOEPASSINGEN, DIE ONS HELPEN ONS WERK BETER, EFFECTIEVER OF GEWOON SLIMMER TE DOEN'

VOORWOORD

Hierbij bied ik u dit digitale magazine aan over het geslaagde Innovatiecongres JenV, op 20 november 2018 gehouden in Rotterdam. Met gepaste trots kan ik melden dat we 1500 deelnemers mochten verwelkomen in het World Trade Center! Zelf kon ik er helaas niet bij zijn, vanwege de begrotingsbehandeling. Ik ben blij dat staatssecretaris Mona Keijzer de afsluiting heeft willen verzorgen. Dit magazine biedt mij alsnog de kans om een goed beeld te krijgen van wat er die dag allemaal aan de orde is gekomen.

Innovatie is voor Justitie en Veiligheid heel belangrijk. Steeds vaker zoeken we daarbij de samenwerking op: met andere departementen, bedrijfsleven, wetenschap, startups, designers en met buitenlandse partners, zoals onlangs nog met ons zusterdepartement in Singapore.

Die samenwerking leidt tot een groot aantal nieuwe werkwijzen en technologische toepassingen, die ons helpen ons werk beter, effectiever of gewoon slimmer te doen. Het is dan ook vooral de samenwerking met al deze partners die ervoor zorgt dat innovatie bijdraagt aan een veilige

samenleving en een sterke rechtstaat. In dit magazine vindt u een aantal resultaten van die samenwerking terug. Op het congres zijn ook weer nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan, die over enkele jaren eveneens kunnen leiden tot mooie, goed toepasbare innovaties.

Voor de gelukkigen die erbij waren: herbeleef dit congres, verdiep u nog wat meer in die nieuwe werkwijzen of toepassingen waarmee u in het WTC kennis hebt gemaakt en laat u inspireren. Dat laatste zou ik ook willen zeggen tegen degenen die er op 20 november niet bij konden zijn, maar die innovatie wel een warm hart toedragen. Lees in dit magazine over al die innovaties die bij JenV en partners in ontwikkeling zijn, of al de weg naar de werkvloer hebben gevonden. Wellicht inspireren ze ook u om na te denken over nieuwe, creatieve toepassingen in uw eigen werkomgeving. Samenwerking fungeert daarbij als een vliegwiel voor innovatie. Laten we het in beweging houden!

Ferd Grapperhaus
Minister van Justitie en Veiligheid

WAAR STAAT HET MINISTERIE VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID OP HET GEBIED VAN INNOVATIE? EN WAT IS DE VOLGENDE STAP DIE HET MINISTERIE MOET ZETTEN? EEN GESPREK OVER ETHIEK, DOORONTWIKKELEN EN NIEUWE DILEMMA'S.

v.l.n.r. Lucien Engelen en Ronald Barendse

v.l.n.r. Jeroen van den Hoven, dagvoorzitter Carsten Herstel en Paul de Krom

4

‘HOE VER WILLEN WE INNOVEREN?’

“Innovatie in de zorg betekent dat je de mensen betreft om wie het gaat. Bij ons project hebben we vanaf het begin patiënten en familieleden meegenomen in het traject en we hebben geld vrijgemaakt om ervoor te zorgen dat verpleegkundigen mee konden denken. Nu nog bestaat 38 procent van de tijd in de zorg uit administratieve lasten; de vraag is hoe we die tijd effectiever kunnen besteden aan de kwaliteit van de zorg.

Tegelijkertijd moeten we ons afvragen: hoe ver willen we eigenlijk innoveren? Stel: je hebt nog één behandeling over en je moet kiezen tussen een jongen van 18 waarvan we op basis van zijn DNA weten dat hij maar 35 wordt, of de man van 79 die misschien wel 100 kan worden... Waar kies je dan voor? Dat zijn nieuwe dilemma's. Maar er zijn zeker ook veel kansen: zoals horloges van Apple die een lage hartslag detecteren en hartfilmpjes kunnen maken.”

Lucien Engelen
Directeur Radboudumc RShape Center

‘NAAR NEXT LEVEL MET TECHNOLOGIE-AGENDA’

“Laat ik allereerst een groot compliment maken voor waar we nu staan als Innovatiecongres, maar ook als departement. We zien dat ‘innovatie’ post heeft gevat. We begonnen een aantal jaar geleden met de koers om duizend bloemen te laten bloeien. Er volgden tientallen mooie voorbeelden van innovaties, maar er trad ook wat verlegenheid op. Op conceptniveau waren deze innovaties nog wel te financieren, maar het grote geld voor doorontwikkeling ontbrak. Daarom zouden we naast een Kennisagenda een nieuwe Technologieagenda moeten opstellen. Andere departementen en onze partners moeten weten waar wij mee bezig zijn en onderling contact hebben over de grote dilemma's die er spelen. Daarvoor is een goede programmafinanciering nodig, om toegepast onderzoek te kunnen doen. Het aardige van dit spoor is dat we niet langer de waan van de dag volgen. En een Technologieagenda brengt ons naar *the next level*.”

Ronald Barendse
Plaatsvervangend secretaris-generaal ministerie van Justitie en Veiligheid

5

‘ETHIEK MOET ONDERDEEL ZIJN VAN DE INNOVATIE’

“Er is een stortvloed aan morele dilemma's omtrent technologische ontwikkelingen. Er kan zoveel, maar is dat ook allemaal goed? In welke digitale samenleving willen wij leven? Hoe zorg je enerzijds voor vooruitgang en bewaak je tegelijkertijd de privacy van mensen? Mijn antwoord? De innovatie zelf is de oplossing voor het spanningsveld waarin we ons bewegen. Ethiek moet een onderdeel zijn van de innovatie. De werelden van de programmeurs en die van de ethische reflectie moeten samenkomen. Nederland kan op dit terrein een gidsland worden, en is dat in zekere zin al. Kennis en innovatie zijn niet voor niets onderdeel van ons Topsectorenbeleid. Ook in Europees opzicht kunnen we die gidsfunctie vervullen, want ook op dat niveau speelt de vraag hoe we ‘Europa’ op een verantwoorde manier kunnen laten werken in deze ingewikkelde tijd. Technologische innovaties bieden enorme kansen voor de problemen die er zijn. Het Europese antwoord daarvoor is wat mij betreft *ethics by design*: in sneltreinvaart vooruit mét inachtneming van de fundamentele waarden en rechten van de mens.”

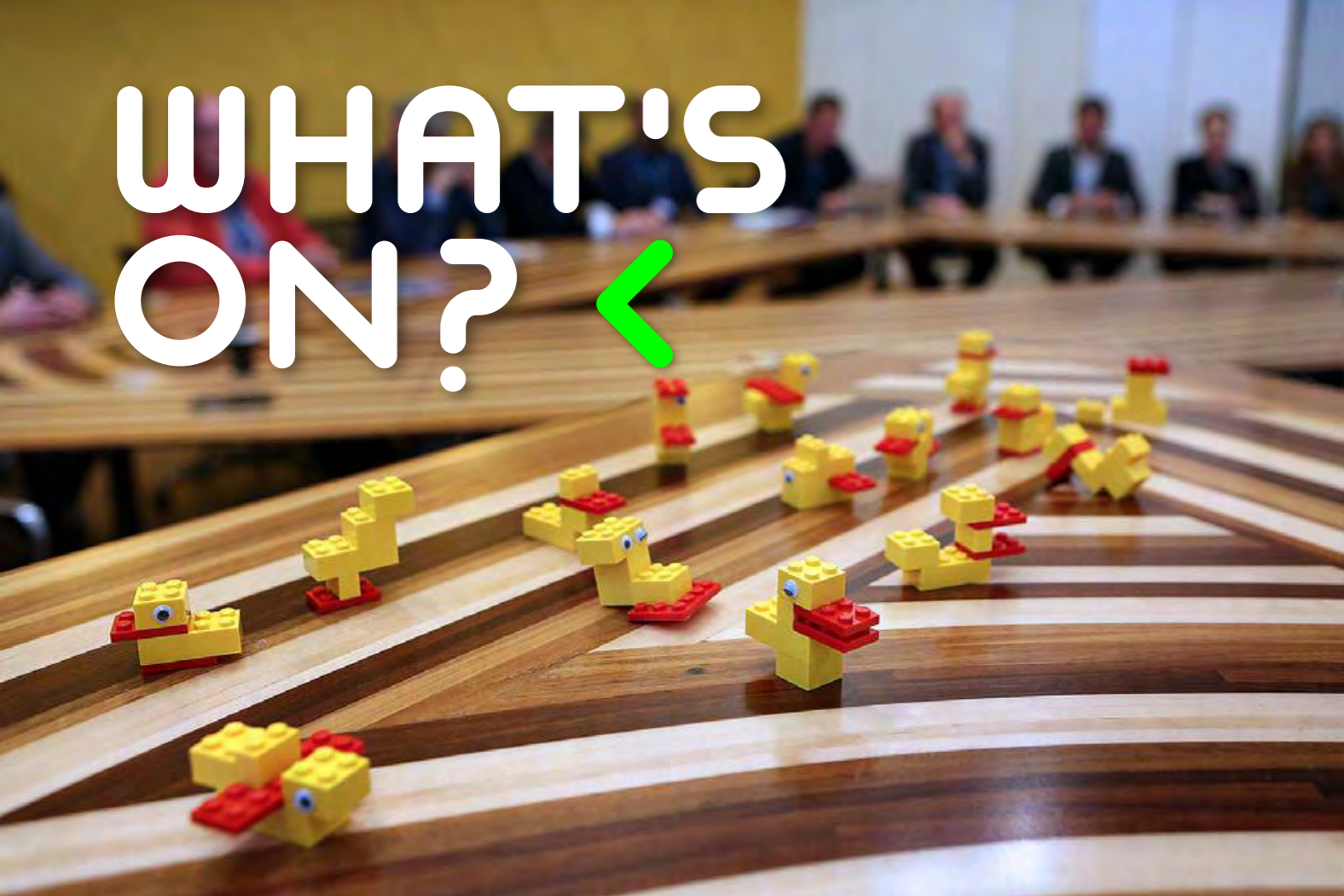
Jeroen van den Hoven
Hoogleraar Ethiek en Technologie TU Delft

‘VOORKOMEN DAT EEN BALLENBAL ONTSTAAT’

“Bij TNO vertalen we wetenschappelijke concepten en ideeën naar praktische toepassingen, voor zowel overheden als bedrijven. De combinatie van wetenschappelijke modellen en de mate waarin we slagen deze in de praktijk toe te passen, bepaalt het succes. Een goed voorbeeld: een neurowetenschapper van TNO die in het Ondernemingslab in Brabant meehelpt om het gedrag van criminelen te voorspellen. Er zijn veel mensen met innovatieve ideeën. Daar moeten we gebruik van maken. Maar we moeten ook voorkomen dat een ballenbak ontstaat waarin alles alle kanten uitschiet. Een zekere mate van coördinatie is noodzakelijk om daadwerkelijk impact te hebben op de werkvloer. Innovatie doe je tenslotte niet alleen. Wij hebben veel kennis in huis, maar er zijn ook veel bedrijven die ontzettend goede ideeën en producten hebben. Een goede wisselwerking tussen overheid en bedrijfsleven kan veel voordelen opleveren. Juist ook om tot producten te komen waar bedrijven iets mee kunnen.”

Paul de Krom
Voorzitter Raad van Bestuur en CEO van TNO

WHAT'S ON? <

ROBOTHULP VOOR RECHTERS

Wat zijn de mogelijkheden van Artificial Intelligence (AI) bij het ondersteunen van rechters? "Dat is de vraag die we dit jaar met een experimentele pilot willen beantwoorden", vertelt Manuela van der Put, rechter bij de rechtbank Oost-Brabant. "We ontwikkelen daarom een kennisstelsel dat aan de hand van ingevoerde teksten op vergelijkbare rechtszaken zoekt en een top tien van meest vergelijkbare rechtszaken levert." Voor de ontwikkeling werd gekeken hoe rechters werken en wat AI kan. Van der Put: "AI is stabiel, zelflerend en kan veel data doorzoeken. Rechters zijn overtuigend en invoelend, hebben intuïtie en rechtsgevoel. We willen deze vaardigheden combineren om het beste uit mens en AI te halen." In de pilot zal het systeem verkeersovertredingen analyseren, zogenaemde Mulder-zaken. "Als het werkt, krijgen rechters vergelijkbare zaken te zien die ze kunnen gebruiken bij hun voorbereiding en vonnissen", zegt Van der Put. "Het is nog geen robotrechter, maar ons uitgangspunt is: groot denken, klein beginnen."

GEVANGENIS ZONDER TRALIES

Ergens in een woonwijk in Amsterdam Nieuw-West staat een huis met acht slaapkamers die van 22.00 uur tot 07.00 uur op slot gaan. Het is de Kleinschalige Forensische Voorziening (KV) Amsterdam, een proeftuin in het kader van de Verkenning Invulling Vrijheidsbeneming Justitiële Jeugd (VIVJJ). Sinds 2016 is hier plek voor acht jongens in preventieve hechtenis, die verder een zo normaal mogelijk leven leiden. Ruud Jacobs, projectleider KV Amsterdam-Spirit!, vertelt: "Bij ons houden jongeren hun eigen verantwoordelijkheid. Ze gaan naar school, stage of werk en kiezen ervoor op tijd terug te komen en zich aan de regels te houden. We hebben 110 jongens in huis gehad en er is er nog nooit eentje weggebleven. Ze zijn vanaf dag één bezig hun leven weer op de rit te krijgen." Het is een breed gedragen voorziening waar alle partijen – van rechtbank tot gemeente – nauw bij betrokken zijn. Jacobs: "Er werken zeven pedagogisch medewerkers, een gedragskundige en zes huismeesters. We delen de overtuiging dat we echt een verschil kunnen maken voor deze jongens."

Voor een korte introductie van KV Amsterdam zie: www.youtube.com/watch?v=mdeXwRnKYxl

6

In 70 workshops spraken experts en deelnemers over het nut van innoveren, de toekomst van Justitie en Veiligheid, nieuwe technologie, onverwachte doelgroepen en internationale ontwikkelingen op het gebied van innovatie. 8 workshops uitgelicht.

over wie we het hebben", vertelt een van de studenten. Een ander: "Wij hadden onze boekenkennis, de gedetineerden hebben de praktijkkennis."

Universitair docent en initiatiefnemer Elanie Rodermond gaat het project nu verder uitzetten. Nog één belangrijke vraag: wat hebben gedetineerden er zelf eigenlijk aan? "Onderwijs is natuurlijk altijd goed, maar het belangrijkste resultaat is dat uit evaluaties blijkt dat bij de gedetineerden het geloof in eigen kunnen groter werd. Gevolg daarvan is dat bij hen de kans op recidive verkleint, wijst onderzoek uit. Nu we hiermee doorgaan, kunnen we dat gegeven verder bestuderen."

STUDENTEN & GEDETINEERDEN SAMEN AAN DE SLAG

In Philadelphia werkt het al twintig jaar: studenten die wekelijks naar de gevangenis gaan om les te krijgen samen met gedetineerden. Dit jaar begon ook in Nederland een eerste editie van het 'Inside-Out Prison Exchange Program'. Negen studenten Criminologie van de Vrije Universiteit Amsterdam gingen acht weken lang naar de gevangenis in Krimpen aan den IJssel om te praten over thema's binnen de criminologie. "Tot dit project hadden we nog nooit de mensen ontmoet

Ik werk als onderzoeker en docent in de kinder- en jeugdpsychologie. Ik vond het een interessante insteek, want omgang met gevangenen is vaak éénrichtings-verkeer. Hier zie je wat gedeeld onderwijs doet en ik denk dat dit ook heel waardevol kan zijn voor jeugdinrichtingen.

Lucrez Nauta-Jansen, Amsterdam UMC

7 >

Deze sessie liet zien waar Justitie en Veiligheid voor staat, en dan met name de menselijke kant. Dit initiatief, en de bevlogen mensen erachter, zou je ook aan de burger moeten laten zien. Dit komt dichtbij.

Nienke Bloksma, IT- en zakelijke dienstverlener CGI

WHAT'S NEW?!<

Dateren van vingersporen, drones en robots, artificial en augmented intelligence, virtueel een psychose beleven. Het kon in de Innovationroom waar in 23 stands een veelvoud van mooie innovaties was te zien. Door start-ups, wetenschappers en samenwerkende organisaties. Een selectie.

OPENREMOTE

KORTERE WACHTRIJEN OP SCHIPHOL

Jaarlijks zijn er meer dan 60 miljoen passagiers op Schiphol. In opdracht van de Koninklijke Marechaussee ontwikkelde softwarebedrijf OpenRemote een app die inzicht geeft in de passagiersstromen en drukte bij de pieren. Welke vluchten komen er binnen? En uit welk land? Op basis van die informatie kleuren de drukke gebieden rood en de teamleiders van de marechaussee kunnen daarop hun inzet van personeel

aanpassen. CEO Pierre Kil: "Er wordt gebruik gemaakt van publieke data, maar door deze op een slimme manier aan elkaar te koppelen en aan te laten sluiten bij de werkwijze van de Marechaussee, zorg je voor een veel effectievere dienstverlening. Marachaussee blij, passagier blij."

www.openremote.com

PUIK

DE POP-UP INNOVATIEKAMER

Omgaan met een ontruiming of een verkeersinfarct leer je niet van papier. Dat moet je voor je zien, ervaren. Daar helpt PUIK bij, de PopUp InnovatieKamer van directoraat SenB. Uit de koffer van PUIK kun je als pro-

fessional verschillende virtual (VR) en augmented (AR) reality toepassingen binnen en buiten JenV ervaren. Zo is er 'de Zandtafel', waarop landkaartbeelden worden geprojecteerd die gekoppeld zijn aan hoogtelijnen. Wat ervaring betreft is de wandeling op grote hoogte indrukwekkender. Balancerend over een balk de donut pakken. En zo zeker te weten hoe standvastig je bent op de 30ste verdieping van een flatgebouw. Of de schiettraining met diezelfde VR-bril op. Relatief goedkope, waarheidsechte trainingen, die de veiligheid van medewerkers enorm vergroten.

TNO

PRAKTISCHE PROBLEMEN OPLOSSEN

TNO biedt wetenschappelijke innovaties die praktische problemen oplossen. Neem bijvoorbeeld de robot die een maatje moet zijn voor kinderen met diabetes. In het ziekenhuis leren ze samen over de ziekte. Of de robot die de EOD gebruikt om bommen te traceren. Harold Bousché: "Er zijn plekken waar je fysiek aanwezig wilt zijn, maar waar dat niet kan omdat het te gevaarlijk is. Voor die situaties creëren we een team van mens én robot." Sensory Reality is handig voor stresspreventie en traumaverwerking, vertelt Kees Moët. "In tegenstelling tot Virtual Reality wordt gebruik gemaakt van geur, warmte, beeld en wind." Michael Sleijster (Croonwouter&dros) geeft een demonstratie van een nieuwe opsporingsmethode. Het algoritme is gebouwd door TNO, maar de methode wordt nu commercieel ingezet door Croonwouter&dros. Met behulp van bestaande camerasystemen is het mogelijk om sneller en eenvoudiger mensen te herkennen en op te sporen.

SHITZOOI

BEWUSTWORDING OVER SEXTING

Toen het politieteam in Katwijk een toename bemerkte van minderjarigen die betrokken waren bij het versturen van naaktfoto's en - filmpjes (sexting), sloeg zij samen met Welzijnswartier en Bureau Halt de handen ineen. Ze ontwikkelden de game 'Shitzooi' voor brugklassers, waarin de jongeren worden geconfronteerd met de gevolgen van sexting. Wat zijn de gevaren? Wat de juridische consequenties? Hoe lang blijft zo'n foto staan? En wie moet er worden verhoord? De game stopt niet in de klas, maar kan ook op hun eigen Instagram-account verder gespeeld worden door online in gesprek te gaan met de (virtuele) betrokkenen. In Katwijk werkt het. Nu wordt bekeken of de game Shitzooi en de bijbehorende voorlichting in het hele land kan worden ingezet.

ARPRO

JUISTE INFORMATIE, JUISTE PLEK EN MOMENT

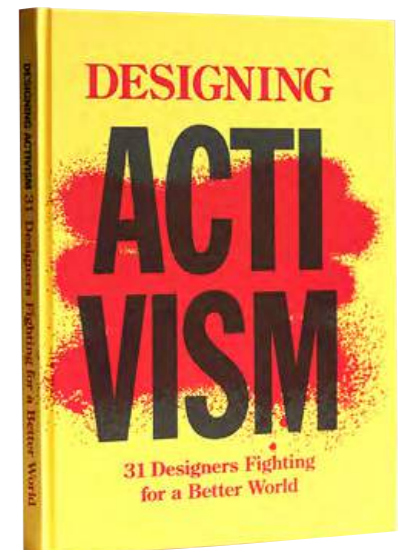
Een straatroof, hangjongeren, muziekoverlast: vaak komt de politie niet aan dit soort overlastzaken toe. ARpro project-leider Marcel Zethoven: "In de meeste gevallen reageren agenten op meldingen. Zij werken in de waan van het moment. Eigenlijk ren je dan achter gebeurtenissen aan." Dat kan anders, dachten ze bij de politie. Het project ARpro biedt uitkomst. Agenten ontvangen via de mobiele telefoon op hun smartwatch informatie over de plek waar overlast plaatsvindt en kunnen er gericht op af. Door de technologische ontwikkeling is men nu in staat dit aan te pakken, maar zoals Zethoven terecht meldt: "Het blijft mensenwerk. Tijdens wijkoverleggen voeren deskundigen gegevens in het ARpro-systeem in en welke melding prioriteit heeft." Pilot-steden Groningen en Dordrecht zijn enthousiast. Wellicht volgt landelijke navolging. Allemaal voor een veiliger buurt!

NO MINOR THING

SEKSUELE UITBUITING BESTRIJDEN

Seksuele uitbuiting een probleem in Nederland? Helaas wel. In Nederland worden jaarlijks naar schatting zo'n 1300 kinderen seksueel uitgebuit. Om dat te bestrijden, sloegen het OM, het ministerie van JenV en What Design Can Do (WDCD) de handen ineen in de design-challenge 'No Minor Thing'. Florence Vollebregt van WDCD: "In deze challenge krijgen twaalf designteam de opdracht voorstellen te doen voor de preventie, het tijdig herkennen en stoppen van seksuele uitbuiting van kinderen." Het resultaat? Onverwachte ideeën, out-of-the-box-oplossingen en heel veel creatieve denkkraft. Vollebregt: "Iets dat hard nodig is bij dit onderwerp."

RIJKS INNOVATIE COMMUNITY OFFICIEEL VAN START

Met het zetten van 'ouderwetse' analoge handtekening gaf But Klaasen, hoofd Innovatieteam JenV, het startsein voor de lancering van de Rijks Innovatie Community. Dit is een netwerk van managers innovatie van verschillende ministeries en uitvoerende diensten. Doel is het uitwisselen van ervaringen en het bevorderen van samenwerkingen om innovaties breder in te zetten. "Innovatie brengt vaak nieuwe energie naar boven. Dat gebeurt met pilots en startups en veel enthousiasme. Maar het blijkt vaak lastig om de innovatie te laten landen in de organisatie. Terwijl dat wel het doel is: het doorvoeren van innovaties in werkprocessen", zegt Diederik van Leeuwen, Directeur Domein Internationaal & Veiligheid bij Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk en een van de initiatiefnemers.

THAT'S NEXT!

In 2014 werd de eerste JenV-brede innovatieagenda gepresenteerd. Opgesteld door een groepje pioniers en avonturiers die zich niet lieten tegenhouden. Die door wilden gaan waar anderen zouden stoppen. Nu, vier jaar later staan er bij het Innovatiecongres van JenV en de Nationale Politie, in het WTC Rotterdam, maar liefst 1500 enthousiaste deelnemers, die het verschil voor de toekomst durven te maken.

Innovatie leeft bij Justitie en Veiligheid. Van de politieagent op straat tot de beslismedewerker bij de IND en de afdelingsmanager bij de Raad voor de Kinderbescherming. Dus What's next? Voor mij werd dat op deze dag wel duidelijk. Want al die medewerkers die enthousiast zijn over innovatie, die de samenwerking hebben opgezocht met publieke en private partners, die willen dóórgaan. Die willen onze maatschappelijke uitdagingen aanpakken op een professionele wijze en gebruik maken van de nieuwste inzichten. En dát gaan we organiseren. We hoeven die (technologische) kennis daarvoor niet allemaal in huis te halen, maar we moeten die wél weten te vinden. En vervolgens gebruiken. Op weg naar een duurzame innovatiefunctie bij JenV. That's next!

But Klaasen

Hoofd Innovatie bij het ministerie van Justitie en Veiligheid

'INNOVATIE SPEELT EEN BELANGRIJKE ROL OM DE SAMENLEVING VEILIG TE HOUDEN EN DE RECHTSSTAAT STERK'

Sander Dekker, minister voor Rechtsbescherming

NIEUWE TECHNOLOGIEËN NIEUWE VRAAGSTUKKEN

'Het zijn niet de snelsten of sterksten die uiteindelijk overleven, maar degenen die zich het beste weten aan te passen. Met die uitspraak doelde de Britse bioloog Charles Darwin op ontwikkelingen in het dieren- en plantenrijk. Maar zijn uitspraak, halverwege de 19de eeuw gedaan, reikt veel verder.'

Om de concurrentie voor te blijven, of er op z'n minst gelijke tred mee te blijven houden, moet je je voortdurend aanpassen. Dat betekent: openstaan voor nieuwe werkwijzen en nieuwe technologieën en daar op een slimme, gerichte en gestructureerde manier gebruik van maken.

Voor de overheid is innoveren van levensbelang. Immers, de samenleving verandert razendsnel. Technologieën die voor velen het leven aangenamer en leuker maken hebben ook een keerzijde: ze kunnen nieuwe dreigingen en risico's met zich meebrengen. Zo heeft een drone ontzettend veel nuttige toepassingen, maar in de handen van criminelen is het een geducht instrument om wapens, drugs of chemicaliën mee te vervoeren.

Nieuwe technologieën roepen ook nieuwe vraagstukken op. Kun je nog spreken van overtredingen als we de besturing van een auto overlaten aan de technologie? En wie is aansprakelijk als er iets misgaat?

Er zijn ook pullfactoren om als ministerie te willen innoveren. Aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen bijvoorbeeld. Denk aan allerlei vormen van burgerparticipatie zoals een buurtapp voor meer veiligheid. Daarbij is het belangrijk dat de overheid meebeweegt en de burger stimuleert. Bijvoorbeeld door het laagdrempeliger te maken om ergens melding van te doen.

Een andere pullfactor is efficiënter werken. Kunnen we eenvoudige, routinematige rechtszaken niet voor een belangrijk deel laten overnemen door slimme computerprogramma's zodat hooggekwalificeerde, zeer deskundige rechters meer tijd kunnen besteden aan complexe zaken?

Innovatie speelt een belangrijke rol om de samenleving veilig te houden en de rechtsstaat sterk. Dat moeten we samen doen. Met nieuwe contacten, nieuwe technologieën, nieuwe werkwijzen. Zo creëren we samen een klimaat waarin innovatie kan gedijen."

WHAT'S ON?!<

SNEL ZAKEN DOEN

Rotterdam heeft te kampen met veel huiselijk geweld. Vaak lijdt een compleet gezin hieronder. Reden voor de rechtbank om de rechtszaken hierover op een andere manier aan te pakken. Tijdens een pilot werd intensief samengewerkt met het Veiligheidshuis (politie, gemeente, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, reclassering en andere instanties). In speciale themazittingen worden huiselijk geweld en de daarmee samenhangende kwesties – dus zowel civiele als strafrechtelijke zaken – door één rechter in samenhang behandeld.

Officier van Justitie Michelle van der Helm: "Dossiers pakken we samen, zodat de rechter zo goed mogelijk is geïnformeerd." Rechter Monique Marseille: "Daardoor krijg ik beter overzicht van alle problemen binnen het gezin. Dat maakt het

makkelijker om doelgericht maatregelen te nemen. Ook ben ik beter in staat om degene die wordt verdacht van huiselijk geweld voorwaarden op te leggen, zoals ondersteuning bij het veranderen van gedrag."

Natuurlijk speelt rondom de uitwisseling van gegevens privacy een rol. Hiermee wordt rekening gehouden doordat elke instantie zich beperkt tot de eigen bevoegdheden. Van der Helm: "Deze aanpak is alleen een succes als de verdachte openheid van zaken wil geven. En ook advocaten moeten snappen wat 'het spel' is. Maar iedereen is zich bewust van het bovenliggende doel: we willen allemaal dat het huiselijk geweld stopt."

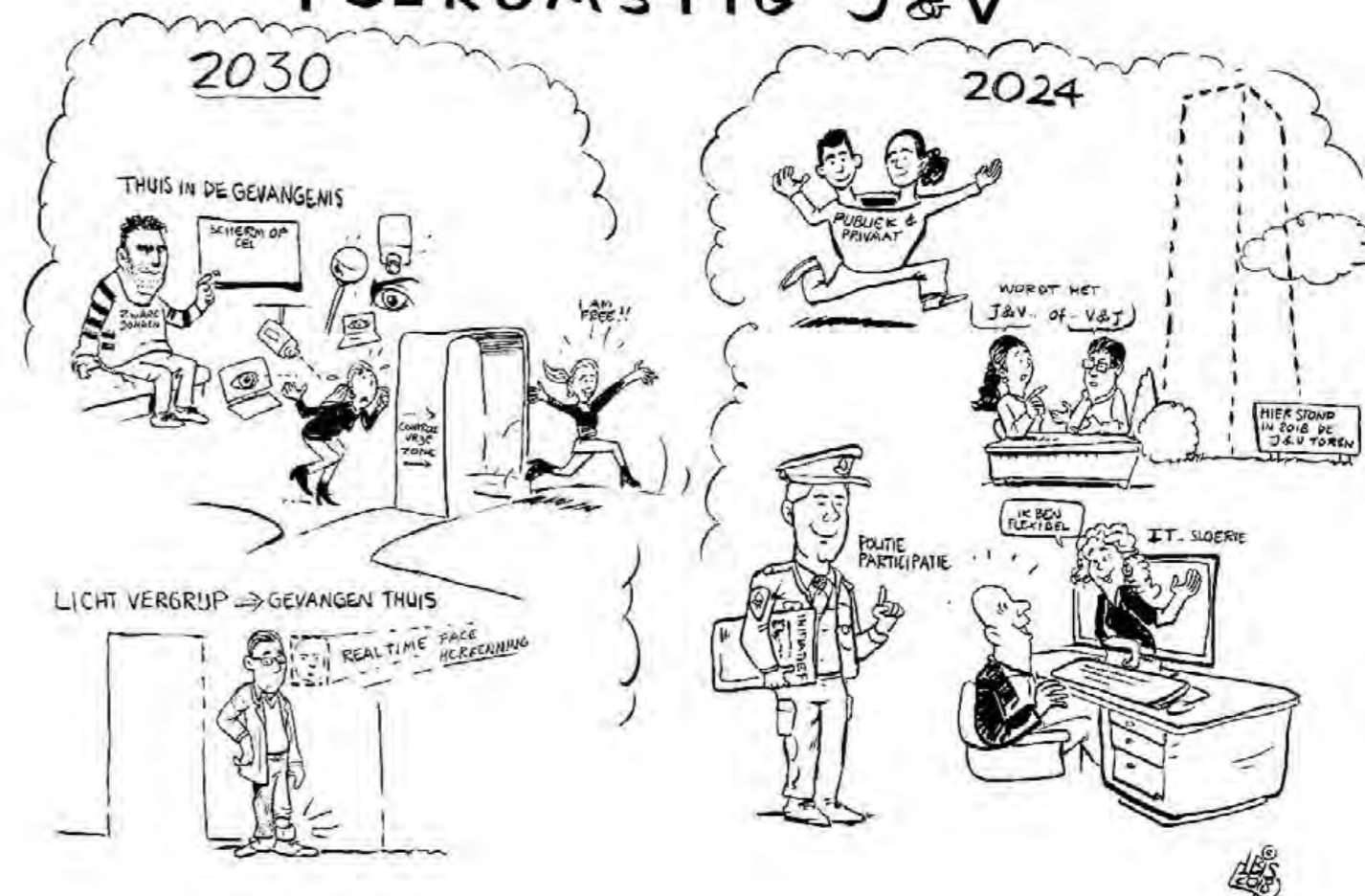
14

“ Wat een interessante pilot, je kunt snel zaken doen op deze manier. Het is wel belangrijk dat je bij elkaar in één gebouw zit en dat je slagvaardige mensen hebt. Mooi als alle Veiligheidshuizen dit proces kunnen integreren. ”

Asha Dasrath, Stichting Reclassering Nederland

TOEKOMSTIG J&V

Nieuwe vormen van straffen, een andere manier van omgaan met de burger. Twintig deelnemers aan het innovatiecongres brainstormden over de toekomst. Hoe ziet de samenleving er in 2030 uit, op het werktein van JenV. En wat vergt dat van het ministerie. gebied van veiligheid? De toekomst van JenV letterlijk in beeld.

15

ESTLAND E-LAND

Van medische gegevens bijhouden, belastingaangifte doen tot stemmen: in Estland kan bijna alles digitaal. 99 procent van de overheidsdiensten is online beschikbaar. Naar schatting scheelt dit de Estlander zo'n vijf werkdagen per jaar aan regelwerk en tripjes naar verschillende instanties. Zelfs het kabinet werkt met een 'e-cabinet'; alles is verzameld op één digitale locatie en het parlement werkt volledig papierloos. "Daarom hebben wij nog bomen", grapt Marek Link, vice-rector van de Estonian Academy of Security Sciences. Ook de Estlandse politie zet in op digitalisering, vertelt Krista Aas, Deputy Director General bij de Police and Border Guard Board. "Ons e-police project APOLLO startte in 2015. Inmiddels werken alle patrouille-agenten met dit systeem en het is geïmplementeerd in onze 500 politievoertuigen." Alle informatie die een agent op patrouille nodig heeft, is in één scherm te zien en met zo min mogelijk kliks te bereiken. Zoals Aas het verwoordt: "De gedachte achter het systeem is dat het net zo simpel moet zijn als een computerspelletje."

“ Het is interessant om de stappen te zien die in Estland worden genomen. Zij zijn met recht een trailblazer op het gebied van de e-overheid: ze durven in het diepe te springen, fouten te maken en daarvan te leren. ”

Hanna-Miina Sihvonon,
Ministerie van Binnenlandse Zaken Finland

WHAT'S UP?! RUIMTE VOOR STARTUPS

In Nederland zijn we te bescheiden over onze technologische innovaties. Dat zegt Willem Drost, senior adviseur internationalisering van StartupDelta. “Nederland heeft op technologisch gebied veel te bieden. In het verleden, maar ook nu nog. Bluetooth, laser disc, het komt uit Nederland. En bijna elke chip ter wereld heeft een relatie met ASML in Eindhoven.”

Startups hebben een vernieuwende en energieke manier van werken en geven innovatie een boost. Op het innovatiecongres waren dan ook diverse startups aanwezig die veel aanloop kregen. Drie startups uitgelicht.

LEXIQ: ALGORITMES IN JURISPRUDENTIE

U kent ze vast nog wel, advocaten die eindeloos speuren in boeken om de juiste jurisprudentie te vinden. Hoeft binnenkort niet meer. Op basis van kunstmatige intelligentie past startup Lexiq een algoritme toe op de jurisprudentiedatabank van de Rechtspraak. Na een aantal kliks verschijnt een interactieve, grafische voorstelling van geselecteerde statistieken. Een klik verder vind je de onderliggende uitspraken om het onderzoek te ondersteunen.

Ook handig: een analysetool die een rapport kan opmaken over advocaten, rechters of gerechtelijke instanties. Data als procesduur, hoogte en verdeling van de proceskosten en slaging van de vorderingen komen hierin naar voren.

www.lexiq.nl

X-SYSTEMS: EXTREEM VEILIGE TELEFOONS

Een telefoon die draait op Android, maar die vrijwel is ontdaan van alle apps. Dat biedt X-systems. Maar de startup levert veel meer. “Ons werkgebied is veilige mobiele IT-toepassingen. Zowel op qua software als hardware”, vertelt John Meyers van X-systems. “Wij denken vanuit het probleem van de klant. En die blijft dus altijd *in control* op zijn eigen apparaat.”

Zo biedt X-systems smartphones die optimaal zijn beveiligd: ze kunnen twee meter onder water, zijn military standard getest en kunnen tot 1000 kilo gewicht aan. Zo ontworpen dat ze zelfs niet uitgelezen kunnen worden terwijl ze aan het stroom worden opgeladen. www.xmapsystems.com

EAGLE SCIENCE: INNOVATIEF ÉÉN-TWEETJE

Software op maat, dat biedt Eagle Science. Maar eigenlijk is dat te kort door de bocht, vertelt Wender van Mansvelt, COO bij Eagle Science. “Een organisatie – lees overheidsinstelling – heeft een probleem. Dan kan een aanbesteding volgen, maar dat is een ingewikkeld proces. Wij maken op basis van het vraagstuk en een brainstorm een eerste aanzet met software. Het is een werkend product. Een innovatief één-tweetje, zeg maar. De klant kan vervolgens vaststellen wat het programma of de app wel en niet moet kunnen. Op basis daarvan bouw je verder. Aanbesteden kan altijd nog. Maar je hebt wel een richting voor de oplossing.”

www.eaglescience.nl

WINNAARS INNOVATIE AWARDS

OUDERS AAN ZET INNOVATIEVE GESPREKSKAARTJES

Bureau Halt wil ouders meer betrekken bij het traject waarin hun kinderen zitten. Met behulp van innovatieve kaartjes is een methode ontwikkeld waardoor het makkelijk is voor ouder en kind om met elkaar in gesprek te gaan. De eerste ervaringen met het programma ‘Ouders aan Zet’ zijn positief: het aantal jongeren dat in de fout gaat, is verminderd. Nu wordt het ook landelijk uitgerold.

VERGEET MIJ NIET OGEN OPENEN BIJ OUDERS

Met een VR-bril kunnen ouders zien wat huiselijk geweld tussen de ouders doet met de kinderen. Kinderen voelen namelijk feilloos aan wat zich afspeelt in hun huis en zijn veel vaker getuige dan hun ouders denken. De Reclassering heeft de VR-ervaring ‘Vergeet mij niet’ inmiddels in het vaste werkproces opgenomen. De ogen van ouders worden hierdoor vaak geopend. Een vrij simpele methode om een belangrijk vraagstuk aan te pakken, aldus de initiatiefnemers.

HANSKEN FORENSISCHE ZOEKMACHINE

Bij een huiszoeking vond het NFI met gemak dertig gegevensdragers. Dat was reden om te starten met Hansken: een forensische zoekmachine. Alle bestanden worden samengevoegd op één grote server en dat maakt het mogelijk om op alle gegevensdragers tegelijk te zoeken. Twee grote voordelen: de tijd om de apparaten door te spitten is teruggebracht van enkele maanden naar enkele dagen. Bovendien kunnen diverse onderzoeksteams tegelijkertijd onderzoek doen in dezelfde zaak.

WINNAAR STIMULERINGSPRIJS INNOVATIE

NO PLACE FOR SEX TRAFFICKING

Naar aanleiding van het project ‘What Design Can Do’ is het programma ‘No Place for Sex Trafficking’ ontwikkeld. Dit zijn interactieve trainingen voor professionals in de *hospitality* industrie, zoals taxichauffeurs, horecapersoneel en schoonmakers in hotels. Zij leren hoe ze signalen kunnen herkennen van seksuele uitbuiting van kinderen en hoe ze actie kunnen ondernemen. De campagne is met name gericht op bewustwording rondom dit onderwerp.

WHAT'S ON?!<

SOCIAAL MAATSCHAPPELIJK INCASSEREN

Veel mensen in Nederland hebben schulden. Je kunt mensen met schulden het beste helpen als je er zo vroeg mogelijk bij bent, vóór boetestapeling bijvoorbeeld. Uit gegevens van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) blijkt dat meer dan 50.000 personen dubbel onverzekerd zijn, zowel voor de ziektekosten als voor hun voertuig. Als je dat weet, kun je er ook voor zorgen dat ze niet verder in de schulden komen, door hen vooraf te waarschuwen. Als pilot verstuurdte het CJIB 400 bestuurders zonder voertuigverzekering een folder met als boodschap: verzeker je voertuig en betaal de boete voordat het erger wordt.

Lukt dat niet of zijn er nog vragen? Dan kun je bellen met het genoemde telefoonnummer. De flyer heeft een duidelijke lay-out, veel beeld en weinig tekst. Een flink verschil met de boetebrief die overtreders door de brievenbus krijgen. "Over een week gaan we meten of deze methode verschil maakt", aldus De Boer.

Overigens, voor wie het zich afvraagt, alles is AGV-proof. "We willen daarin het braafste jongetje van de klas zijn."

ZWETENDE HANDEN? WOEDEAANVAL OP KOMST!

Hartslag, aantal stappen, gewicht; we meten onszelf. En steeds vaker digitaal. Dat zelf meten kan ook ingezet worden binnen het domein van justitie en veiligheid. Op verschillende gebieden. "Beweging, voeding en slaap zijn van invloed op cognitieve functies. Uit onderzoek blijkt dat gedetineerden te weinig bewegen. En beweging kun je meten", zegt Katy de Kogel van het WODC. Met slimme pleisters, polsbandjes of geïmplementeerde chips. Ander voorbeeld: "Zonder dat uiterlijk hun gedrag verandert, kun je bij individuen onderhuidse woede en stress zien. Dan neemt de hartslag toe of stijgt de huidgeleiding."

In het Forensisch Centrum Oostvaarderskliniek en Justitieel Complex Zaanstad waren er pilots waarbij gedetineerden zelf hun hartslag en huidgeleiding maten. "Maar meetgegevens alleen zijn nog geen informatie. Hartslag kan stijgen door boosheid, maar ook door verliefdheid", vertelt Stefania Rosario, die het project leidde. "We vroegen gedetineerden daarom een dagboek bij te houden. De apparaten in combinatie met het dagboek hebben geleid tot meer en beter contact tussen gedetineerden en medewerkers."

JONGEREN HOUDEN EEN SPIEGEL VOOR

Jonge mensen kijken vaak met een andere, open blik. Brandweer Nederland, de Nationale Politie en het Instituut Fysieke Veiligheid lieten studenten van de Haagse Hogeschool naar hun actuele veiligheidsvraagstukken kijken. Wat leverde dat op?

Hoe zorg je er als Brandweer voor dat meer mensen zich als vrijwilliger aanmelden? Hoe zorg je dat kennisdocumenten bij hulpverleners terechtkomen? Hoe kun je cold cases oplossen? En hoe verhouden ethiek en innovatie zich tot elkaar? Met die vier vragen werden de studenten Integrale Veiligheidskunde aan de Haagse Hogeschool op pad gestuurd. Natuurlijk vroeg elk vraagstuk om een specifieke aanpak, maar er waren ook parallellen te ontdekken. Zo is het volgens de studenten belangrijk om als organisatie goed te kijken naar wat de maatschappij nodig heeft, in plaats van andersom. Wees flexibel als organisatie, maak gebruik van technologie en natuurlijk van apps en social media, maar vergeet ook de 'warme' communicatie niet. Fred Heerink, Brandweer Nederland: "Jongeren zijn nog niet geframed, zitten nog niet vast in hun denkproces. Mooi dat ze ons een spiegel voorhielden. Ik ben ze zeer erkentelijk."

“ Een van de groepen adviseerde om bij het oplossen van cold cases oude dossiers in te scannen en gebruik te maken van Artificial Intelligence. Nu zijn we daar binnen de politie toevallig al mee bezig, maar het inscannen hebben we toch bij onszelf gehouden. Terwijl er, zoals ook de jongeren vertelden, veel mensen zijn die willen helpen. ”

Danny de Wilde, Q Politie

“ Dit is een gedegen voorbeeld van een innovatie waarbij goed is nagedacht over het proces. Bij innovatie denken we vaak aan techniek, maar hier is heel duidelijk te zien dat de innovatie vooral zit in een nieuwe benadering van klanten. ”

Bert Buijsings, de Rechtspraak

“ Justitiële instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming en de zorg kunnen heel veel met dit soort toepassingen. Het gebruik ervan gaat zeker toenemen. Maar het is wel oppassen: mensen tegen zichzelf in bescherming nemen klinkt goed, maar je overschrijdt al snel grenzen, bijvoorbeeld die van privacy. ”

Astrid Lotte, Openbaar Ministerie

OP ZOEK NAAR DE VIER B'S

‘Er is van alles mogelijk, er kan héél véél. Aan de intentie ligt het meestal niet, maar in de praktijk is het toch vaak lastig’, aldus Karl Raats, expert op het gebied van creatief denken. Dat heeft bijvoorbeeld te maken met de ‘Vloek van de Kennis’: als je zelf iets snapt en ziet, begrijp je met de beste wil van de wereld niet meer waarom een ander het niet begrijpt. ‘Dan kunnen we blijven wijzen, maar dat helpt vaak niet.’

BEVOEGD

Wat helpt wel? Om een brug te slaan naar die stap voorwaarts, moet je volgens Raats op zoek naar de vier B's in je team: Betrokken, Bereid, Bekwaam en Bevoegd. Mensen die Betrokken zijn en er al dan niet letterlijk wakker van liggen. Mensen die Bereid zijn om mee te helpen en mee te denken. Mensen die Bekwaam zijn. En, niet geheel onbelangrijk, mensen die Bevoegd zijn om te tekenen. “Dat laatste is zeker bij een ministerie belangrijk”, aldus Raats.

SABOTEUR

Ga je innoveren, dan krijg je gegarandeerd feedback waarmee je iets moet doen. Raats onderscheidt vijf soorten mensen op de werkvloer: de saboteur, de zeurpiet, de neutrale collega, de supporter en de kampioen. De neutrale collega vindt alles prima en zit zijn tijd wel uit. De zeurpiet weet dat het niet gaat werken ‘want anders had iemand anders het al wel geprobeerd’. De saboteur is de gevaarlijke variant: die houdt dingen tegen, stiekem en onder de radar. De supporter is fan, vindt alles leuk, maar je hebt er niets aan.

KAMPIOEN WORDEN

Wat te doen met de negatieveelingen? “Zeurpieten knuffel je dood”, zegt Raats. “Wat leuk dat je me wilt helpen. Jij bent scherp op die dingen. De zeurpiet zelf denkt: oeps, dat klinkt als werk.” Dan wordt hij neutraal. Pakt hij het wel op: dan wordt hij een kampioen.” Hetzelfde geldt voor de supporter. “Er is een groot verschil tussen aan de zijlijn staan of in het veld de bal binnen koppen”, aldus Raats.

‘VEILIGHEID EN INNOVATIE HOREN BIJ ELKAAR’

Veiligheid is een van de missie gedreven topsectoren van de overheid, waarbij innovatie een grote rol speelt. Innovatie en veiligheid in drie quotes van staatssecretaris Mona Keijzer van Economische Zaken en Klimaat, die innovatie in haar portefeuille heeft.

SLIM ALS DAVID

“Veiligheid en innovatie horen bij elkaar. Als je jezelf wilt beschermen moet je risico's kunnen voorkomen, daarop vooruitlopen. Dat betekent niet altijd groter zijn en meer hebben of kunnen. Het betekent ook: vindingrijker zijn. Slimmer zijn. We kennen het verhaal van David en Goliath. Waarbij de slimmerd David met slinger en steen overwint. Wij zijn op zoek naar de slinger.”

DRIE O'S

“Nederland is goed in die zoektocht. Dat komt door de triple helix, of de drie o's, zoals we hem ook wel noemen; overheid, ondernemers en onderzoekers werken goed samen. Daar is in het buitenland bewondering voor. Een voorbeeld: JenV, het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium, Defensie en IenW gebruiken samen satellietdata om emissies te kunnen opsporen van drugslaboratoria. Daarmee halen we alles uit de techniek.”

MISSIES FORMULEREN

“We werken aan een missie gedreven topsectorenbeleid. JenV is samen met Defensie, Economische Zaken en partners bezig om de missies op het gebied van veiligheid te formuleren, denk aan cybersecurity. Economische Zaken kijkt naar veiligheid en economische kansen. JenV naar law and order en Defensie naar nationale en internationale veiligheid. Samen komen we verder.”

REMEMBER 20 NOVEMBER 2018, WTC ROTTERDAM. HET INNOVATIECONGRES 'WHAT'S NEXT' VAN HET MINISTERIE VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID TELDE BIJNA 1500 DEELNEMERS, 24 INNOVATIEVE ORGANISATIES EN VINDINGEN IN DE INNOVATIONROOM, 70 BREAK-OUT SESSIES EN 4 PRIJSWINNAARS. EEN VERSLAG IN BEELD EN QUOTES.

WHAT'S THERE?!

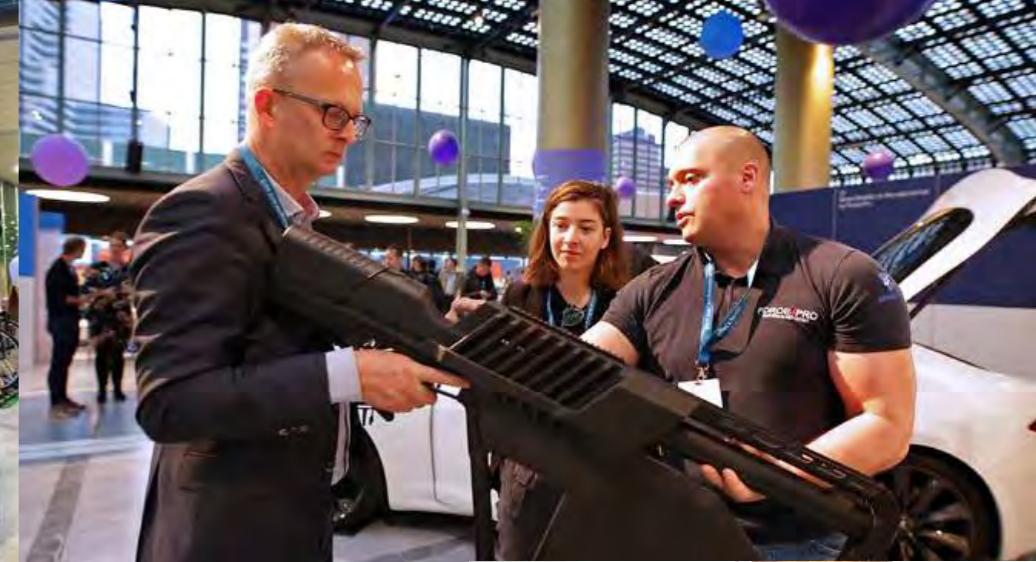
'Innovatie is niet iets van een dag in het jaar. Zorg ervoor dat innovatie iedere dag tussen de oren zit'

Minister Sander Dekker

Er zijn heel veel ideeën, maar echte innovatie komt er niet zomaar. Dat is een kwestie van doorzetten, iets van vallen en opstaan.

Dagvoorzitter Carsten Herstel

'De combinatie van wetenschappelijke modellen, en de mate waarin we slagen die in de praktijk toe te passen, bepalen het succes'

Paul de Krom, TNO

Ambtenaar: 'Even kijken of ze met een innovatieve oplossing komen.'
Cliënt: 'Ja, innovatief zal het wel worden. Maar menselijk?'

Uit de theatervoorstelling 'Het laatste gesprek'

‘KANSEN VOOR ’N LATER MOMENT’

“Het is leuk om tijdens een dag als vandaag bij andere organisaties te kijken. Dagen als deze bieden kansen voor een later moment. Als ik over een half jaar ergens mee bezig ben, is het goed mogelijk dat één van de innovaties van vandaag goed van pas komt.”

Geerten van Zadelhoff, IND

‘LAAT BEDRIJVEN HET WIEL UITVINDEN’

“Het is niet makkelijk om te innoveren. Ik denk dat we niet eindeloos moeten overleggen en het gewoon moeten doen. Tegelijkertijd is het belangrijk om naar het bedrijfsleven te kijken. Laat bedrijven het wiel uitvinden, de overheid kan succesvolle initiatieven dan volgen.”

Sander van der Ree, SSC-I

‘GOED BEZIG MET Z’N ALLEN’

“Ik was op zoek naar verbinding en heb een hoop interessante organisaties en mensen ontmoet. Daarnaast vond ik het heel fijn dat het congres zo positief werd afgesloten. We zijn echt goed bezig met z’n allen en dat is leuk om te zien. Ja, innovatie is soms lastig en je moet er ontzettend hard aan trekken... Maar als het lukt, is de beloning groot.”

Thessa Belt, Dienst Justitiële Inrichtingen

WHAT'S NEXT FOR U?!

24

‘AFSPRAKEN EN PARTNERS VOOR BUDGET’

“Opvallend dat ik bij verschillende presentaties hoorde dat iedereen wil innoveren, maar het in de praktijk lastig is om budget te vinden. Daar zal ik voor eventuele eigen projecten op werk zeker rekening mee houden. Bijvoorbeeld door vooraf concrete afspraken te maken of ontwikkelingspartners te zoeken.”

Mario Schouw, Functioneel Parket, Openbaar Ministerie

‘NU AL NADENKEN OVER TOEKOMSTIGE PROBLEMEN’

“Ik heb gezien dat er door veel instanties wordt nagedacht over problemen die er eigenlijk nog helemaal niet zijn. Ik vond het heel interessant dat op die manier wordt geprobeerd moeilijkheden in de toekomst juist voor te zijn.”

Charro Kooyman, student Integrale Veiligheidskunde HHS

‘WAARDEVOLLE GEDACHTEN EN PERSPECTIEVEN’

“Het was een geweldige dag. Ik bezocht drie break-outsessies en was vooral onder de indruk van de Cybersecurity Radar; een soort weerbericht met de ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity. De gedachten en verschillende perspectieven van de daar aanwezige deskundigen waren erg waardevol.”

Clifton Seijmonson, Directie Regie Migratieketen